Når miljø, sundhed og kvalitet smelter sammen

Miljø- og klimaaktiviteter
Afrapportering af indsats 2020 & Handleplan 2021

Fra venstre: Lise, Lise-Lotte, Sindjan (ryg), Lærke, Anne-Mette, Nita (ryg) og Camilla

Indhold

Om miljø- og klimaindsatsen 2
Afrapportering af Handleplan 2020 3
Øvrige aktiviteter i 2020 5
Handleplan 2021 6
Bilag 1: Grønt regnskab for el, vand og varme 7
Bilag 2: Tjekliste – miljø-/SDG-vurdering af produkt 8

Om miljø- og klimaindsatsen

Tandkunsten er den første tandlægeklinik i Danmark, som er blevet miljøcertificeret – ISO 14001 – i januar 2017. Miljøcertificeringen betyder, at Tandkunstens kunder er sikret en miljøvenlig tandpleje, bekræftet af tredjepart, Nemko. Dette gør det nemt og bekvemt for vores kunder at handle miljøvenligt, og giver en tryghed, både for ansatte og kunder, da vi har taget stilling til de miljømæssige udfordringer, vi møder i hverdagen.

Vision: I Tandkunsten ønsker vi at skabe en klinik, hvor miljø lokalt og globalt er i fokus.
Mission: I Tandkunsten vil vi være en tandklinik med fokus på miljø i alle beslutninger, vi tager.
Værdier: Engagement, ærlighed, tillid & ansvarlighed

Baggrund

Siden vores ISO 9001 i 2012 har målet været at blive miljøcertificeret. Efter en længere proces i efteråret 2016, hvor personalet kom med forslag til, hvordan certificeringen skulle gribes an, blev der fastlagt procedurer og diskuteret arbejdsgange. På den baggrund opnåede vi ISO 14001 certificeringen i januar 2017.

Miljøcertificeringen indebærer bl.a.:

- At der er fokus på svane- og blomstmærket, når der indkøbes fx rengøringsmidler, toiletpapir osv.
- At der købes fairtrade og økologisk, hvor det er muligt
- At pudsepasta til pudsning af tænder er lavet af miljøvenlig tandpasta
- At hjemmesiden er CO_2 neutraliseret, og at der indkøbes 'grøn strøm' fra Natur-Energi. Strøm fra Natur-Energi, er produceret 100% på vedvarende energikilder. Leverancen dokumenteres på de enkelte regninger
- At der altid er fokus på el- og vandbesparelser ved indkøb af diverse udstyr. Og at der altid overvejes om tidspunktet for nyindkøb kan udsættes,

Miljø- og klimapolitik

- Gennemføre løbende miljøtiltag og energibesparelser
- Arbejde for at vores leverandører lever op til vores miljøkrav
- Sorterere vores affald og emballage
- Arbejde på at få flere miljøvenlige produkter på hylderne
- Informere vores medarbejdere og leverandører om vores miljø- og klimapolitik
- Planlægge vores ordrer, så vi undgår unødvendig transport
- Vælge miljømærkede produkter
- Vælge den bedste energiklasse, når vi køber elektronisk udstyr

GO GREENDAN MARK

Tandkunsten er en del af GoGreen netværket i København og deltager aktivt i netværkets fire årlige møder. Her møder vi andre frontløbere på miljøområdet, som vi får sparring og inspiration fra. Du kan læse om GoGreen Danmark her: www.gogreendanmark.dk

Arbejdsgange:

- Der er lavet arbejdsgange, hvor vi tager aktivt stilling til, hvor meget der skal skrues op for varmeapparaterne.
- Der lægges vægt på arbejdsgange, der minimerer vand- og el-forbrug i forskellige situationer samt vedligeholder hårde hvidevarer bedst muligt, fx tilsætning af eddike ved vask af arbejdstøj, der forebygger kalkbelægninger og dermed forlænger maskinens levetid.
- Der vælges leverandører, som har taget aktivt stilling til deres fodaftryk på miljøet fx når vi vælger rengøringsfirma.
- Der sorteres affald i plast, metal, bio, pap, glas, elektronik og papir samt restaffald.

Det er altafgørende, at personalet oplever miljøcertificeringen som en naturlig del af kerneydelsen, hvorfor indsatsen løbende tages op på personalemøder.

Afrapportering af Handleplan 2020

Mål	Indsats
Indkøb • At gennemgå samtlige leverandører for egen miljøindsats og miljøvenlige produkter	• Undersøge én leverandør
Affald • At have optimal affaldssortering til bedste pris	• Tilegne os så meget viden som muligt omkring affaldssortering og inspirere andre til at sortere korrekt
Verdensmål & cirkulær økonomi • Skaffe os viden om alle verdensmålene • Være undersøgende på hvordan de cirkulære økonomitanker kan bidrage til Tandkunstens aktiviteter i forhold til leverandører og samarbejdspartnere	• Få overblik over alle verdensmålene og finde ud af hvor vi ønsker at lægge flere kræfter via to workshopdage • Gå i yderligere dialog med leverandørerne af sug + tandkrus, herunder udarbejde tjeklister til brug for en vurdering af produkterne i cirkulært perspektiv
Procedurer • At opdatere og videreudvikle på vores procedurer	• Skrive nye relevante procedurer i ISO 14001 og kontrollere at de gamle procedurer stadig giver mening og er relevante

I det følgende er de fire målområder afrapporteret.

Indkøb
Vi havde besluttet, at vi ville undersøge én leverandør i 2020. Vi har i år undersøgt rengøringsområdet. I maj måned skiftede vi til rengøringsselskabet Rexkyoo, som har en miljøprofil. På deres hjemmeside skriver de, at de minimerer vandforbruget og forbruget af kemikalier, samt at de kan affaldssortere korrekt. Vi indledte derfor et samarbejde.

Vi tager altid stikprøver af affaldssorteringen i gården, når vi får et nyt rengøringsfirma. Der var desværre ofte problemer, og kombineret med stor udskiftning af personale, måtte vi alligevel opsige kontrakten med årets udgang.

Alt indkøb af rengøringsmidler, sæber og toiletpapir er svanemærket. Vi er meget opmærksomme på at købe økologisk eller madvarer med kort dato til vores frokostordning.

Affald
Der er kommet nye medarbejdere, som vi har introduceret til vores affaldssortering – også med henblik på at de kan inspirere andre.

Verdensmål & cirkulær økonomi
Vi startede året med at have besøg af Jette Thomsen fra groconsult. Jette skræddersyede en workshop om verdensmål over to halve dage, som byggede oven på vores workshop fra 2019, hvor vi havde fokus på verdensmål nr. 12: Ansvarligt forbrug og produktion samt 14: Livet i havet.

I 2020 skulle vi have et bredere kig på verdensmålene, hvor Jette gav os lidt historie omkring verdensmålene. Formålet med dagene var at give alle medarbejdere kendskab til alle 17 verdensmål, arbejde med hver enkelt samt udvælge de verdensmål, hvor vi mente, at vi kunne gøre den største forskel.

Efter to rigtig gode dage endte vi med et godt overblik, og aftalte at gå videre med verdensmål 7: Bæredygtig energi. Dette har helt konkret ført til, at vi har købt to nye køleskabe, som bruger mindre energi end de eksisterende. Desuden lavede Anne-Mette Mathisen en aftale med en fra Københavns Kommune, som arbejder på Bæredygtig Bundlinje 2.0. Anne-Mette havde et godt møde, hvor de aftalte et samarbejde omkring udviklingen af vores bæredygtige sug, samt et tilbud om at vi kunne få hjælp til en energioptimering af klinikken via Energitjenesten, som vi takkede ja til. Vi får besøg af Energitjenesten i januar 2021.

Ønsket om indsatser i et cirkulært perspektiv har bl.a. ført til, at vi har indledt et samarbejde med firmaet Serviwet om at lave et dentalsug. Serviwet har brugt meget tid på at lave en produktbeskrivelse og finde en maskine, der kan skære suget i den rette vinkel. Vi søgte i fællesskab en innovationsfond med hjælp fra Vejen kommune, hvor Serviwet hører hjemme, men fik overraskende nok afslag. Derudover viste det sig, at der i prototypen var en lille smule plast. Serviwet er ved at finde et alternativt bindemiddel, og vi håber, at vi i 2021 kan komme et skridt videre.

Herudover fik vi udarbejdet en tjekliste til brug for screening af produkter i et miljø- & verdensmålsperspektiv, herunder de cirkulære aspekter. Se tjeklisten i bilag 2.

Procedurer
I løbet af året er flere eksisterende procedurer blevet opdateret.

Øvrige aktiviteter i 2020

Kommunikation – artikler, messer & netværk

Erhvervsmagasinet Dental lavede en meget flot artikel om os i deres februarudgave. De havde lavet et magasin med temaet: Bæredygtig klinik og artiklen om os hed: Fistmover på miljøfronten. Vi havde til mødet med dem nævnt nogle af vores bedste samarbejdspartnere, Jette Thomsen fra groconsult og Peter Trudslev, der er konsulent og ekstern audit på vores ISO-certificeringer. Begge blev der lavet en artikel om i magasinet. Vi er meget stolte.

Pga. Covid-19 blev følgende aflyst:

- Messen GrønKBH og Livsstilsmessen i 2020
- Tandkunsten skulle have lavet et oplæg på Tandfaglige dage i Bella Centret. Vi var blevet inviteret ind til at fortælle om, hvordan vi har fået miljødelen inkorporeret i vores hverdag. Vi havde glædet os rigtig meget og håber, at der vil blive mulighed for at komme med i 2021.

Pga. Covid-19 blev følgende reduceret i antal:

- Anne-Mette har kun været til ét GoGreen møde i 2020. Det var her hun mødte Sarosh Qureshi fra Københavns Kommune, der er en del af Bæredygtig Bundlinje 2.0 teamet.

Leverandører og samarbejdspartnere

Vi har stadig et rigtig godt samarbejde med Zendium omkring tandpasta og øvrige miljøvenlige tiltag.

Flere tandpastamærker arbejder på at udvikle et miljøvenligt produkt. Colgate er kommet med en ny tandpasta, der hedder Smile for good. Umiddelbart ser produktet godt ud. Det har tre certifikater: ECO-cert, vegan og FSC. Desuden en Tube recyclable. Vi ringer til Colgate for at få uddybet den miljømæssige del. Efter samtale er konklusionen, at tuben kan sorteres i plast, hvis den er helt tom, men at den ydre emballage er plastcoatet pap. Projektet virker ikke godt nok. I det hele taget giver det ingen mening, at der er dobbelt emballage omkring tandpasta, uanset hvad det er lavet af.

Handleplan 2021

År	Mål	Indsats
2021	**Indkøb** • At gennemgå samtlige leverandører for egen miljøindsats og miljøvenlige produkter	• Undersøge én leverandør – Zendium/Unilever
	Affald • At have optimal affaldssortering til bedste pris	• Tilegne os yderligere viden omkring affaldssortering og inspirere andre til at sortere korrekt, samt skaffe os viden om, hvad der sker med affaldet, når det forlader Tandkunsten
	Verdensmål & cirkulær økonomi • Skaffe os yderligere viden om verdensmålene	• Undersøge hvordan det er gået firmaer der er verdensmålscertificerede
	• Være undersøgende på hvordan de cirkulære økonomitanker kan bidrage til Tandkunstens aktiviteter i forhold til leverandører og samarbejdspartnere	• Arbejde videre med Serviwet omkring dentalsug. Gå i yderligere dialog med leverandørerne af sug + tandkrus, herunder tage tjekliste i brug for en vurdering af produkterne i cirkulært perspektiv
	Procedurer • At opdatere og videreudvikle på vores procedurer	• Skrive nye relevante procedurer i ISO 14001 og kontrollere at de gamle procedurer stadig giver mening og er relevante

Kommunikationsplan 2021

- Tandkunstens fire historier:
  - Miljøcertificering
  - Flour
  - Biobørsten
  - Pudsepasta
- Indsæt Grønt regnskab på hjemmesiden
- Foredrag til Tandfagligdage i Bella Center
- Evt. deltage i Sund Livsstilsmesse 2021
- Opstart af kommunikationsplan for 2021 på sociale medier

Dette dokument opdateres igen januar 2022.

Bilag 1: Grønt regnskab for el, vand og varme

Siden 2017 (baseline 2014) hvor vi blev miljøcertificeret, har vi fulgt vores el-, vand- og varmeforbrug. Forbruget på alle tre områder er uden de store udsving. Derfor besluttede vi i 2020 ikke at have målsætninger for el-, vand- og varmeforbruget i vores miljøledelsessystem fremover. Dog vil vi fortsat give det opmærksomhed hvert år i forbindelse med den årlige afrapportering.

Forbruget 2014-2018

- *El-forbruget* har varieret fra 42,1-43,9 kWh/døgn set som et gennemsnit over et år.
- *Vandforbruget* har varieret fra 173-182 m^3/år. Dog med en undtagelse i 2015, hvor vandforbruget blev fordoblet i forhold til 2014 på grund af ændret lovgivning for hygiejne i forbindelse med tøjvask (ændret fra 40 til 60 grader).
- *Varmeforbruget* er sammensat af flere forskellige data fra ejendommen. Kun den direkte aflæste værdi på de enkelte varmeapparater giver et billede af varmeforbruget på klinikken. Da det udgør en mindre del, og vi er relativt afhængige af resten af huset, opgør vi det ikke. Men vi holder løbende øje med, at det samlede forbrug for ejendommen ser fornuftigt ud. Primært det samlede forbrug sammenholdt med, hvor kold en vinter det har været, det pågældende år.

El 2019

El-forbruget i 2019 var 15.599 kWh – svarende til 42,7 kWh/døgn, så det er stabilt.

Vand 2019

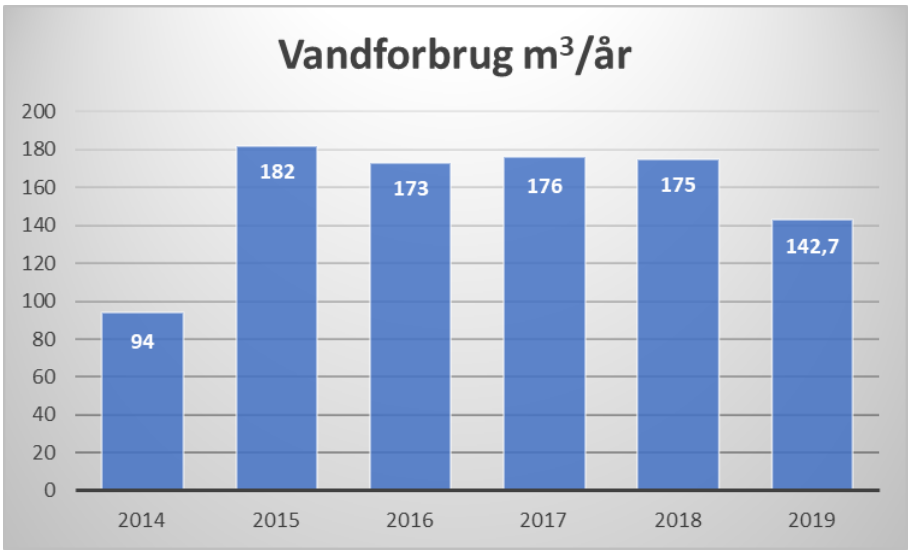

Vandforbruget er faldet med 18,5% fra 2018 til 2019. Faldet tilskriver vi, at der var en tandlæge, der stoppede midt oktober 2018, dvs. der var en behandler mindre i 2019 og dermed mindre forbrug ved stolen.

Bilag 2: Tjekliste – miljø-/SDG-vurdering af produkt

Vurderingen foretages i forhold til det produkt (nr. 1) der benyttes i dag

- Hvilket produkt (nr. 2) sammenlignes med/ønskes erstattet? _____
- Og er der andre alternativer fx krus lavet af glas i stedet for plastik/majsstivelse? _____

Skemaet er på ingen måde udtømmende og tilføjes yderligere punkter efter behov

	Ja		Nej		Ved ikke	
Miljø & ressourcer	1	2	1	2	1	2
Foreligger der en livscyklusvurdering (LCA)[1]? Spørg leverandøren for miljøinformationer						
Er det en fornybar ressource? Fx kaffegrums/organisk materiale, Vedvarende Energi/sol, vind, vand mv.						
Har produktet tilpas størrelse? Fx giver det ikke mening af aftage et relativt større krus end nødvendigt -> øger unødvendigt brug af ressourcer						
Kan produktet udsorteres i de eksisterende ordninger? Fx krus af majsstivelse der ikke kan gå i kompost/bio, men pt. kun i restaffald						
Sociale forhold – er der styr på arbejdstagerforhold?						
Danskproduceret/Europa						
Udviklingsland inkl. Kina						
Pris (økonomi)						
Pris – er produktet dyrere. Hvis ja, hvor meget?						

Samlet vurdering - det bør tilstræbes af vægte de tre ben ligeligt, dvs. 33,3% til hver

[1] Mange kalder stadig en LCA for en livscyklusanalyse, men følger man den korrekte terminologi er LCA en forkortelse af Life Cycle Assessment - på dansk livscyklusvurdering. Men LCA er også et begreb, der i bred forstand dækker over hele livscyklustankegangen og ikke kun detaljerede vugge-til-grav studier. Livscyklustankegangen og livscyklusvurderinger (LCA) er et meget centralt element i den produktorienterede miljøindsats, og Miljøstyrelsen har støttet udviklingen af en række værktøjer til at støtte virksomhederne med arbejdet. Se kilde her